

PATVIRTINTA
Palangos miesto savivaldybės viešosios
bibliotekos
direktorius 2025 m. sausio 3 d. įsakymu
Nr. V1-1

PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2025-2027 METŲ VEIKSMŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Palangos miesto savivaldybės viešosios bibliotekos (toliau - Biblioteka) korupcijos prevencijos 2025–2027 metų veiksmų planas (toliau – Veiksmų planas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, remiantis 2022–2033 metų nacionaline darbotvarke korupcijos prevencijos klausimais, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. XIV-1178 „Dėl 2022– 2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais patvirtinimo“, 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais įgyvendinimo 2023–2025 metų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. gegužės 3 d. nutarimu Nr. 324 „Dėl 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais koordinatoriaus paskyrimo ir 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais įgyvendinimo 2023–2025 metų plano patvirtinimo“, Korupcijos prevencijos veiksmų planų, jų projektų ir planų įgyvendinimo vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 2-283 „Dėl korupcijos prevencijos veiksmų planų, jų projektų ir planų įgyvendinimo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą.

2. Veiksmų plano paskirtis – nustatyti pagrindinius kovos su korupcija Bibliotekoje tikslus ir uždavinius, korupcijos prevencijos vertinimo kriterijus ir stebėseną.

3. Veiksmų plane vartojamos sąvokos:

3.1. **Korupcija** – piktnaudžiavimas įgaliojimais siekiant naudos sau ar kitam asmeniui viešajame ar privačiame sektoriuje;

3.2. **Korupcijos prevencija** – sisteminga veikla, kuria siekiama didinti viešojo ir privataus sektorių subjektų atsparumą korupcijai ir kuri apima korupcijos rizikos veiksnių nustatymą, įvertinimą, šalinimą ir (ar) mažinimą, sudarant bei įgyvendinant korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių sistemą;

3.3. **Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas** – administracinis nusižengimas, darbo pareigų pažeidimas ar tarnybinis nusižengimas, padaromas piktnaudžiaujant įgaliojimais ir tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant naudos sau ar kitam asmeniui, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika;

3.4. **Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos:**

3.4.1. kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, piktnaudžiavimas;

3.4.2. nusikalstamos veikos, padaromos viešajame sektoriuje arba teikiant administracines ar viešąsias paslaugas piktnaudžiaujant įgaliojimais ir tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant naudos sau ar kitam asmeniui: neteisėtas teisių į daiktą įregistravimas, tarnybos pareigų neatlikimas, valstybės paslapties atskleidimas, neteisėtas politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas, turto iššvaistymas, komercinės paslapties atskleidimas, nusikalstamu būdu gauto turto legalizavimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą, tarnybos paslapties atskleidimas, dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu;

3.4.3. kitos nusikalstamos veikos, kuriomis siekiama kyšio, papirkimo arba

nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą, prekybą poveikiu ar papirkimą;

4.5. kitos Veiksmų plane vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

4. Korupcijos prevencija įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:

4.1. **teisėtumo** – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų ir užtikrinant asmens teisių ir laisvių apsaugą; korupcijos prevencijos subjektai turi užtikrinti, kad savo veiksmais ar neveikimu jie nesudarys sąlygų korupcinio pobūdžio teisės pažeidimams;

4.2. **visuotinum** – korupcijos prevencijos subjektais gali būti visi asmenys;

4.3. **sąveikos** – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis subjektams reikalinga informacija ir teikiant vienas kitam kitokią pagalbą;

4.4. **nuolatinumo** – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas nuolat tikrinant ir peržiūrint korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimo rezultatus bei teikiant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo atitinkamam subjektui, kuris pagal savo kompetenciją įgaliotas įgyvendinti tokius pasiūlymus;

4.5. **proporcingos korupcijos prevencijos veiklos** – korupcijos prevencijos veikla turi būti vykdoma atsižvelgiant į viešojo sektoriaus subjekto dydį ir (ar) administracinius pajėgumus, o priemonės taikomos tik tos, kurios būtinos korupcijai atspariai aplinkai sukurti, siekiant kuo mažesnės administracinės naštos;

4.6. **subsidiarumo** – už korupcijos rizikos valdymą pirmiausia atsakingi patys viešojo sektoriaus subjektai ar privataus sektoriaus subjektai; savarankiška įstaiga, kuriai viešojo sektoriaus subjektas pavaldus, atskaitingas ar priskirtas pagal valdymo sritį, ir (ar) Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) siūlo korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones ar pati jas įgyvendina tik tiek, kiek tai reikalinga korupcijos rizikai šiame subjekte veiksmingai suvaldyti;

4.7. **skaidrumo** – korupcijos prevencijos veikla turi būti vieša ir suprantama, atvira visuomenei;

4.8. **asmens teisių apsaugos** – korupcijos prevencijos veikla turi būti vykdoma užtikrinant teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugant asmenų teises ir teisėtus interesus, vadovaujantis asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimais;

4.9. **įtraukimo** – į korupcijos prevenciją įtraukiama pilietinė visuomenė; viešojo sektoriaus subjektai imasi, o privataus sektoriaus subjektai gali imtis priemonių, skirtų jų darbuotojų antikorupeciniam sąmoningumui didinti, teikti visuomenei informaciją apie antikorupecinės aplinkos kūrimą ir skatinti prisidėti prie jos kūrimo.

5. Veiksmų planas parengtas 3 (trijų) metų laikotarpiui, jį tvirtina Bibliotekos direktorius.

II SKYRIUS APLINKOS IR ANTIKORUPCINĖS VEIKLOS ANALIZĖ

6. Vertinant išorinę aplinką, galima teigti, jog pastaraisiais metais antikorupecinė situacija Lietuvoje yra pakankamai stabili. Tai patvirtina tarptautinės nevyriausybinės organizacijos „Transparency International“ atliekamo tyrimo „Korupcijos suvokimo indeksas“ rezultatai. Korupcijos suvokimo indeksas atspindi konkrečių valstybių ir užsienio ekspertų bei verslo atstovų nuomonę, paremtą jų suvokimu, kiek valstybėje paplitusi korupcija, kaip valstybei pavyksta kontroliuoti korupciją. Pagal 2023 metų tyrimo rezultatus Lietuvai skirta 61 balas iš 100 galimų (0 – labai korumpuota valstybė, 100 – labai skaidri valstybė), Lietuva užima 34 vietą tarp tirtų 180 pasaulio šalių. 2022 metais Lietuva buvo gavusi didesnę balą – 62 – ir užėmė 33 vietą, 2021 m. Lietuva buvo gavusi 61 balą ir užėmė 34 vietą tarp tirtų 180 pasaulio šalių.

7. Siekiant įvertinti korupcinę situaciją Lietuvoje, palyginti ją su ankstesnių metų

rezultatais visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“ kiekvienais metais atlieka tyrimą „Lietuvos korupcijos žemėlapis“, kurio metu apklausiamos trys tikslinės grupės – Lietuvos gyventojai, verslo įmonių vadovai ir valstybės tarnautojai. Tyrimas „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2022“ atskleidė, kad korupcija Lietuvoje vis dar suvokiama kaip rimta problema. Korupciją, kaip labai rimtą problemą valstybėje tarp kitų problemų, 5-toje vietoje įvertino tiek Lietuvos gyventojai (34 proc.), tiek ir valstybės tarnautojai (32 proc.). Verslo įmonių vadovai korupciją tarp kitų problemų nurodė 7-oje vietoje (30 proc.). Palyginimui 2021 m. korupcija buvo išskiriama kaip didesnė problema kitų problemų tarpe – tiek verslo įmonių atstovai, tiek valstybės tarnautojai ją nurodė 6 vietoje, tuo tarpu Lietuvos gyventojai ją nurodė 4-oje vietoje.

8. Europos Komisija 2023 m. pavišino kito atlikto reikšmingo tyrimo (reprezentatyvios ES gyventojų apklausos) „Specialiojo Eurobarometro 534“ dėl gyventojų požiūrio į korupciją rezultatus. Kaip nurodoma Lietuvos rezultatų apžvalgoje, korupcijos patirtis Lietuvoje 2023 m. siekė 7 % – tiek respondentų nurodė, kad per pastaruosius 12 mėnesių patys patyrė arba tapo korupcijos atvejo liudininkais.

9. Galima išskirti šias Bibliotekos veiklos sritis, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė:

- 9.1. Bibliotekos veiklos, sprendimų ir procedūrų skaidrumo bei viešumo užtikrinimas;
- 9.2. darbuotojų priėmimas;
- 9.3. viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas;
- 9.4. turto nuoma.

10. 2022–2024 metų laikotarpiu Bibliotekoje galiojo Palangos miesto savivaldybės viešosios bibliotekos korupcijos prevencijos 2022–2024 metų programa (toliau - Programa) ir jos įgyvendinimo priemonių planas;

11. Įgyvendinant šią Programą Bibliotekoje:

11.1. Piliečiams sudaryta galimybė pranešti apie pastebėtus galimus korupcijos pasireiškimo atvejus Bibliotekoje. Informacija pateikiama bibliotekos interneto svetainėje <https://www.palangamvb.lt/korupcijos-prevencija/>;

11.2. Skelbta informacija apie laisvas darbo vietas Bibliotekos interneto svetainėje <https://www.palangamvb.lt/darbo-pasiulymai/>;

11.3. Teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais viešinta informacija apie skelbiamus konkursus į konkursines pareigas;

11.4. Viešieji pirkimai vykdyti el. priemonėmis (CPO, CVP IS);

11.5. Deklaruoti privatūs interesai (darbuotojai, kuriems privaloma pagal teisės aktus);

11.6. Viešinta informacija apie vykdomus turto nuomos konkursus;

III SKYRIUS

VEIKSMŲ PLANO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

12. Veiksmų plano tikslas – kurti korupcijai atsparią aplinką Bibliotekoje, šalinant korupcijos rizikos veiksnius bei didinant visuomenės pasitikėjimą Biblioteka.

13. Veiksmų plano tikslui pasiekti nustatomi šie uždaviniai:

13.1. siekti didesnio Bibliotekos veiklos, sprendimų ir procedūrų skaidrumo bei viešumo;

13.2. užtikrinti skaidrų darbuotojų atrankos ir priėmimą į darbą procesą;

13.3. įgyvendinti tinkamą viešųjų pirkimų organizavimą ir vykdymą;

13.4. užtikrinti tinkamą turto nuomos procedūrų atlikimą.

14. Atskiri Veiksmų plano uždaviniai vertinami pagal priemonėse nustatytus laukiamo rezultato vertinimo kriterijus.

IV SKYRIUS

VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMAS, VERTINIMAS, STEBĖSENA, ATSKAITOMYBĖ, KEITIMAS IR ATNAUJINIMAS

15. Veiksmų planas įgyvendinamas pagal Veiksmų plano priede pateiktas Veiksmų plano įgyvendinimo priemones, kuriose numatomos Veiksmų plano įgyvendinimo priemonės, jų vykdymo terminai, atsakingi vykdytojai, siekiami rezultatai bei įgyvendinimo vertinimo kriterijai. Veiksmų plano įgyvendinimo priemonės yra neatskiriama šio Veiksmų plano dalis.

16. Už konkrečios Veiksmų plano įgyvendinimo priemonės įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako Veiksmų plano įgyvendinimo priemonėse nurodyti vykdytojai.

17. Bibliotekoje už korupcijos prevenciją ir Veiksmų plano (kartu su įgyvendinimo priemonėmis) įgyvendinimo koordinavimą atsakingas Bibliotekos direktorius.

18. Veiksmų plano įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą atliekami reguliariai.

19. Atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus, kompetentingų institucijų išvadas ir rekomendacijas, Veiksmų planas ir (ar) jo įgyvendinimo priemonės gali būti keičiami ir (ar) papildomi, tačiau ne vėliau kaip likus 6 (šešioms) mėnesiams iki Veiksmų plano įgyvendinimo pabaigos.

20. Rengiant naujo laikotarpio Veiksmų plano projektą, atsižvelgiama į Veiksmų plano įgyvendinimo vertinimo rezultatus. Naujo laikotarpio Veiksmų planas ir jo įgyvendinimo priemonės tvirtinami ne vėliau kaip praėjus 3 (trims) mėnesiams po Veiksmų plano galiojimo pabaigos.

21. Už šio Veiksmų plano įgyvendinimą atsakingi asmenys, nesilaikantys šiame Veiksmų plane nustatytų reikalavimų, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Su Veiksmų planu ir jo įgyvendinimo priemonėmis visi Bibliotekos darbuotojai supažindinami per dokumentų valdymo sistemą (DVS) „Kontora“.

23. Veiksmų planas, jo įgyvendinimo priemonės ir ataskaita skelbiami Bibliotekos interneto svetainėje www.palangamvb.lt, skyriuje „Korupcijos prevencija“.

Palangos miesto savivaldybės viešosios bibliotekos
2025–2027 metų korupcijos prevencijos veiksmų
plano
priedas

**PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS
2025-2027 METŲ VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS**

TIKSLAS – KURTI KORUPCIJAI ATSPARIĄ APLINKĄ BIBLIOTEKOJE, ŠALINANT KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIUS BEI DIDINANT VISUOMENĖS PASITIKĖJIMĄ BIBLIOTEKA.

1 uždavinys. Siekti didesnio Bibliotekos veiklos, sprendimų ir procedūrų skaidrumo bei viešumo.

Eil. nr.	Priemonė	Vykdytojas (-ai)	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato vertinimo kriterijai
1.1.	Viešinti ir nuolat atnaujinti visą privalomą skelbti informaciją apie Bibliotekos veiklą vadovaujantis Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo, reikalavimais.	Paskirti atsakingi asmenys pagal kompetenciją	Kasmet iki kiekvieno ketvirčio pabaigos	Paskelbtos informacijos skaičius (vnt.)
1.2.	Viešinti informaciją apie gautus skundus, pranešimus, kitą gautą informaciją apie korupcinio pobūdžio pažeidimus.	Direktoriaus pavaduotojas	Kasmet iki kiekvieno ketvirčio pabaigos	Paskelbtos informacijos skaičius (vnt.)
1.3.	Užtikrinti, kad Bibliotekos interneto svetainėje būtų skelbiama informacija apie galimybes ir būdus pranešti dėl asmenims žinomų galimų korupcijos atvejų.	Direktoriaus pavaduotojas	Nuolat	Skelbiama informacija ir sudarytos galimybės pranešti dėl žinomo korupcinio pobūdžio pažeidimo.

2 uždavinys. Užtikrinti skaidrų darbuotojų atrankos ir priėmimą į darbą procesą.				
2.1.	Skelbti informaciją apie laisvas darbo vietas Bibliotekos interneto svetainėje https://www.palangamvb.lt/darbo-pasiulymai/ .	Direktoriaus pavaduotojas	Esant poreikiui	Informacijos skaičius (vnt.)
2.2.	Teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais viešinti informaciją apie skelbiamus konkursus į konkursines pareigas.	Paskirtas atsakingas asmuo	Paskelbus konkursą	Skelbimų skaičius (vnt.)
2.3.	Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo nurodytais pagrindais ir tvarka kreiptis į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą dėl priimamų darbuotojų patikimumo. užtikrinimo.	Direktorius	Įvykus konkursui	Kreipimų skaičius (vnt.)
3 uždavinys. Įgyvendinti tinkamą viešųjų pirkimų organizavimą ir vykdymą.				
3.1.	Viešuosius pirkimus vykdyti el. priemonėmis (CPO, CVP IS).	Vyriausiasis specialistas viešiesiems pirkimams	Esant poreikiui	Pirkimų skaičius (vnt.)
3.2.	Deklaruoti privačius interesus.	Darbuotojai, kuriems privaloma pagal teisės aktus	Esant poreikiui	Deklaracijų skaičius (vnt.)
4 uždavinys. Užtikrinti tinkamą turto nuomos procedūrų atlikimą.				
4.1.	Viešinti informaciją apie vykdomus turto nuomos konkursus.	Konkurso komisijos pirmininkas	Esant poreikiui	Skelbimų skaičius (vnt.)